

PROSPERITY

PAKET RESURSA

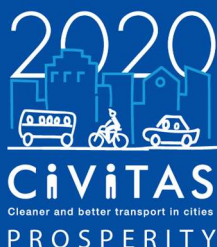
Komunikacija i uključivanje dionika u SUMP

Odgovorni autor(i): Fred DOTTER | Mobiel 21

Odgovorni ko-autor: Patrick AUWERX | Mobiel 21

Datum: 19.09.2017.

Status: Finalna verzija

THE CIVITAS INITIATIVE
IS CO-FINANCED BY THE
EUROPEAN UNION

Sadržaj

1	UVOD	FEHLER! TEXTMARKE NICHT DEFINIERT.
2	PLAN ODRŽIVE URBANE MOBILNOSTI	4
3	UKLJUČENOST GRAĐANA I DIONIKA	FEHLER! TEXTMARKE NICHT DEFINIERT.
4	LITERATURA	FEHLER! TEXTMARKE NICHT DEFINIERT.
4.1	PROJEKTI I INICIJATIVE.....	FEHLER! TEXTMARKE NICHT DEFINIERT.
4.2	ALATI I SMJERNICE.....	FEHLER! TEXTMARKE NICHT DEFINIERT.

1 Uvod

Ovo poglavlje pružit će kratak uvod u temu treninga i u ovaj paket resursa.

O treningu o komunikaciji i uključenosti dionika u plan održive urbane mobilnosti (Sustainable Urban Mobility Plan, SUMP)

Dobra je komunikacija ključna za uspjeh odluka u planiranju, pri čemu pitanja vezana za prometni sektor ne predstavljaju iznimku.

Uključivanje dionika i javnosti jedan je od temeljnih preuvjeta planiranja održive urbane mobilnosti. Kroz proces uključivanja, građani i dionici mogu artikulirati svoje ideje i dvojbe te kreativnim i inovativnim rješenjima doprinijeti rješavanju problema u prometu. Nadalje, kroz sudjelovanje se građane i dionike potiče da preuzmu vlasništvo nad idejama održive mobilnosti, prometnim politikama i projektima. Istodobno je to i prilika za gradsku upravu da lokalnu stručnost i povratne informacije uključi u svoj rad, te time s vremenom ostvari najbolji mogući ishod kada je riječ o postizanju konsenzusa. Ignoriranje načela sudjelovanja u planiranju mobilnosti ne znači samo da se isto ne može smatrati „planiranjem održive urbane mobilnosti”, već i da se propušta prilika za podizanje svijesti o izazovima i rješenjima za lokalnu urbanu mobilnost, za učinkovitije i optimalnije izbore u javnim politikama, transparentniji proces odlučivanja te sužavanje procjepa koji postoji između građana (ili dionika) i političara.

Građani i organizacije sudjelovat će u oblikovanju javne politike, njenoj implementaciji i evaluaciji na lokalnoj razini. Institucionalna suradnja i sudjelovanje kontinuirane su aktivnosti s kojima bi se trebalo započeti rano, u fazi definiranja SUMP procesa.

O ovom paketu resursa

Ovaj trening sudionicima će pružiti **dubinsko razumijevanje komunikacije sa dionicima novog SUMP-a, kao i procesa njihova uključivanja**. Razmotrit će se proces komunikacije i uključivanja s niza aspekata, kao i mogući izazovi u procesu provedbe. Tokom trajanja treninga, sudionici će sudjelovati u grupnim diskusijama i interaktivnim vježbama. Cilj je treninga sa sudionicima podijeliti primjere najbolje prakse te ih upoznati sa teorijama i primjerima iz života kroz koje će nadograditi potrebne vještine i nadopuniti postojeća znanja.

Ovaj paket resursa nudi niz materijala strukturiranih u 3 glavna poglavlja: Definicija i pregled planova održive urbane mobilnosti, Uključivanje građana i dionika te Alati i iskustva. Kao dodatak aktivnostima u sklopu treninga, nadamo se da će vam ovi članci i alati pomoći u razvijanju pristupa održivom urbanom planiranju i implementaciji istog u vlastitoj praksi.

2 Plan održive urbane mobilnosti

Ovo poglavlje dati će definiciju plana održive urbane mobilnosti (SUMP) i skicirati proces njegova donošenja, kao i pružiti informacije o tome gdje pronaći dodatne smjernice, alate za samoprocjenu te rječnik pojmova SUMP-a

Definicija

Plan održive urbane mobilnosti je strateški plan dizajniran kako bi se zadovoljile potrebe mobilnosti građana i poduzeća u gradovima i okolici, a s ciljem postizanja bolje kvalitete života. Razvija se na temelju postojećih praksi te uzimajući u obzir načela integracije, participacije i evaluacije.

Ova je definicija preuzeta iz dokumenta „Smjernice – Razvijanje i implementacija plana održive urbane mobilnosti” Europske komisije. Kao što je predviđeno u Paketu mjera urbane mobilnosti, Komisija već nekoliko godina aktivno promovira ideju planiranja održive urbane mobilnosti te predano podupire nacionalne, regionalne i lokalne vlasti u procesu razvijanja i implementacije SUMP-a, što uključuje i potporu kroz instrumente financiranja.

Izvor: SUMP pojmovnik - <http://www.eltis.org/glossary>

Proces

Pripremanje plana održive urbane mobilnosti (SUMP-a) kompleksan je pothvat. Smjernice razvijene uz potporu Komisije nude konkretne sugestije o tome kako primijeniti koncept SUMP-a i pripremiti strategiju urbane mobilnosti izgrađenu na jasnoj viziji za održivi razvoj gradskog područja. Proces razvoja i provedbe SUMP-a može se podijeliti na 11 glavnih koraka:

- 1. korak: Odredite vaš potencijal za uspješan SUMP
- 2. korak: Definirajte proces razvoja i područje primjene plana
- 3. korak: Analizirajte situaciju u mobilnosti i razvijte scenarije
- 4. korak: Razvijte zajedničku viziju
- 5. korak: Postavite prioritete i mjerljive ciljeve
- 6. korak: Razvijte učinkovite pakete mjera
- 7. korak: Dogovorite jasne odgovornosti i raspodijelite proračun
- 8. korak: Razvijte sustave za praćenje i procjenu kao dio plana
- 9. korak: Usvojite SUMP
- 10. korak: Osigurajte kvalitetno upravljanje i komunikaciju (u procesu provedbe plana)
- 11. korak: Naučite lekcije.

Nadalje, SUMP sadrži osnovne informacije, poput liste elemenata, važnosti sudjelovanja dionika i uključivanja javnosti te informacija u kojim je koracima sudjelovanje (posebno) važno.

Izvor: Europska platforma o planovima održive urbane mobilnosti - <http://eltis.org/content/sump-process>

Smjernice

Smjernice su namijenjene lokalnim vlastima, profesionalcima u području prometa i urbane mobilnosti i drugim dionicima uključenim u pripremu SUMP-a. Svaki korak procesa razvoja plana ilustriran je primjerima dobre prakse, alatima i literaturom za daljnje informiranje.

Smjernice su dostupne na više jezika, a verzija (na engleskom) je dostupna i na mrežnoj stranici kako bi se pružio praktičan i interaktivan izvor informacija za osobe koje se bave mobilnošću. Smjernice se temelje na analizi postojećih dokumenata i temeljitom procesu konzultacija sa stručnjacima diljem Europe, organiziranom u razdoblju od 2010.-2013. godine kao dio ugovora o pružanju usluga za Europsku komisiju.

Izvor: *Europska platforma o planovima održive urbane mobilnosti* - <http://eltis.org/content/sump-process>

Alat za samoprocjenu

SUMP alat za samoprocjenu omogućuje vlastima zaduženim za planiranje da ocijene usklađenost plana s konceptom i smjernicama Europske unije za SUMP, kako u procesu izrade plana tako i po njegovu završetku.

Samoprocjena se bazira na 100 jasnih i transparentnih pitanja koja prate korake u ciklusu planiranja SUMP-a. Rezultati tijelima zaduženim za planiranje daju uvid u snage i slabosti procesa planiranja. Ovaj je alat dostupan bez naknade na nekomercijalnoj osnovi.

Izvor: *Akademija mobilnosti* - <https://www.mobility-academy.eu/course/index.php?categoryid=15>

Rječnik pojmova

Cilj je [rječnika pojmova SUMP-a](#) pružiti jedinstveni izvor za djelatnike u području mobilnosti u kojem mogu naći sažeta obrazloženja specijalističkih pojmova i skraćenice vezane za područje održive urbane mobilnosti. Pojmovnik je izradila skupina stručnjaka kroz proces analize relevantnih izvješća, dokumenata sa smjernicama i postojećih rječnika pojmova.

Izvor: *SUMP glosar* - <http://www.eltis.org/glossary>

3 Uključenost građana i dionika

Ovo poglavlje donosi informacije o tome zašto je sudjelovanje važno za planiranje održive urbane mobilnosti, te nudi niz promišljanja na tu temu.

Zašto je sudjelovanje važno za planiranje održive urbane mobilnosti?

Sudjelovanje javnosti u pitanjima kroz koja se oblikuje grad nije nova ideja niti odgovornost. Na mnogim lokacijama, posebno u europskim gradovima starijih zemalja članica EU, već postoje javne politike i obavezni procesi kojima se reguliraju načini na koje treba uključiti javnost u sve veće razvojne građevinske projekte. Također, postoji niz primjera načina na koji participativni pristupi otvaraju prostor za raspravu o pitanjima koja postavljaju dionici, pri čemu se često iznose suprotstavljena mišljenja, što može dovesti do mijenjanja projekata i uspješnih rezultata. Važna su pitanja kako i do koje mjere se sudjelovanje javnosti povećalo u kontekstu održivog urbanog razvoja, što je proces koji zahtjeva donošenje dugoročnih odluka od strane gradskih zajednica pri čemu ekološka, gospodarska i socijalna pitanja kao i različiti interesi moraju biti izbalansirani. Relativno nova dimenzija sudjelovanja vezana je za nove medije, poput društvenih mreža i profesionalnih foruma, koji omogućuju građanima da se informiraju o određenim pitanjima i komentiraju u bilo koje doba dana i sa bilo koje lokacije. Unatoč tome, još se uvijek nije razvila obuhvatna, sistematična kultura sudjelovanja koju bi bez zadržke poduprli akteri i u koju bi se javnost aktivno uključila.

Trenutno postoji interes diljem Europe za novi pristup strateškom planiranju održivog prometnog sustava koji bi uključivao aktivno sudjelovanje kao svoj integralni dio. Specifično, planiranje prometa i prometnih mjera često su predmetom kontroverznih rasprava u zajednici. Koncept planiranja održive urbane mobilnosti koji promiče Europska komisija ustanovljava načelo uključivanja javnosti od samog početka procesa prometnog planiranja, a ne tek kada su planovi već većinom završeni i moguće su samo manje izmjene. Time postaje nužno da lokalne vlasti otvore ovo kompleksno i visokospecijalizirano područje za raspravu i pripreme se za sudjelovanje kao dio procesa. Ideja je uzbudljiva jer se prakse sudjelovanja dionika uvelike razlikuju diljem Europe. Posebno u novim zemljama članicama EU postoji veoma skromno iskustvo s uključivanjem građana u donošenje odluka (umjesto da ih se tek obavijesti o rezultatima).

Bitan razlog za poticanje sudjelovanja jest stjecanje znanja koje može biti značajno za pripremi proces plana održive mobilnosti. Sve brojnija literatura razumije sudjelovanje kao proces razvijanja znanja, što je u skladu s brojnim participativnim pristupima razvijenim u zadnjih 20 godina.

Prema Glassu (1979), sudjelovanje javnosti ima pet glavnih ciljeva: razmjenu informacija, educiranje, razvoj potpore, dodatno odlučivanje i reprezentacijski input. Krause (2014) definira ciljeve i prednosti sudjelovanja u procesima planiranja na sljedeći način:

- Proces donošenja odluka postaje transparentniji.
- Povećava se međusobno razumijevanje građana i uprave.
- Razmatraju se nove ideje, dileme i neformalna znanja.
- Unaprjeđuje se baza znanja.
- Ostvaruje se pozitivan učinak na procese planiranja, budući da raste prihvaćanje.

Rad s dionicima generalno se smatra uobičajenom praksom – no u mnogim slučajevima tek određeni dionici aktivno sudjeluju u planiranju. Bitno je uključiti različite skupine dionika u različitim fazama procesa planiranja, ovisno o njihovim posebnim zahtjevima. To se posebno odnosi na skupine koje imaju manje mogućnosti artikuliranja svojih interesa ili zahtjeva, pa njihovi interesi

često bivaju nadjačani od strane drugih skupina. Primjeri takvih skupina su etničke manjine, osobe s invaliditetom, mlade i starije osobe, osobe s niskom razinom pismenosti te apatične skupine.

Sudjelovanje u planiranju prometa i mobilnosti manje se izučava od sudjelovanja u drugim područjima planiranja i javnih politika. No u zadnjih je 20 godina zabilježen postepeni porast kako prakse, tako i izučavanja sudjelovanja u planiranju mobilnosti. U mobilnosti i prometu, baš kao i u drugim područjima, postoji očita napetost oko uključivanja javnosti i dionika u procese planiranja koji često uključuju vrlo tehnička pitanja. Time se stvara i potreba da se tehničke informacije predstave na maksimalno razumljiv i pristupačan način. Važno je i pitanje koliko planiranje prometa i mobilnosti uključuje, i koliki mu izazov predstavljaju, društvena, politička, etička i kulturalna pitanja o kojima je javnost itekako u mogućnosti raspravljati (Bickerstaff i Walker, 2005; Mullen, 2012).

Refleksije o participativnom planiranju mobilnosti

Napuštanje pristupa planiranju od vrha prema dolje i okretanje kolaborativnom planiranju rastući je trend u gradovima, ali sve češća tema kako znanstvenih istraživanja tako i rasprava u praksi. Zbog sve većeg broja raznolikih procesa sudjelovanja koji uključuju veliki broj ljudi, neki stručnjaci govore o fenomenu inflacije neučinkovitih procesa sudjelovanja, tzv. *participation inflation* (vidi npr. Selle, 2013). Istovremeno, kao rezultat poteškoća u organiziranju učinkovitog sudjelovanja u prometnom planiranju te neuspjeha metoda uključivanja u ranijim razdobljima, nova se paradigma sudjelovanja dovodi u pitanje. Razmatra se niz pitanja vezanih za participativno planiranje, kao što su:

- Pitanja demokratičnosti: Zadovoljava li sudjelovanje doista demokratske preduvjete, budući da ono često uključuje tek mali dio javnosti ili dionika (Booth i Richardson, 2001)? Je li takav proces odlučivanja doista reprezentativan ako u njemu sudjeluju samo oni pojedinci koji su direktno zahvaćeni određenim pitanjem i oni koji redovno odlaze na konzultacije – pri čemu isti čine tek oko 1% stanovnika grada (u gradovima s >50 000 stanovnika; vidi Selle, 2013)?
- Pitanja prihvaćanja: Osigurava li sudjelovanje zaista i prihvaćanje odluka? Provođenje kompleksnog i skupog procesa sudjelovanja ne garantira prihvaćanje plana održive urbane mobilnosti, baš kao niti prihvaćanje specifične politike ili mjere.
- Pitanja kvalitete: Neki znanstvenici tvrde da se kvaliteta odluka ne povećava nužno u situacijama u kojima se konzultira javnost, a povremeno može doći i do smanjenja kvalitete odluka, između ostalog zbog velikog broja manje značajnih interesa i manjka stručnosti (Dietz i Stern, 2008).

Lokalne se vlasti pri provođenju procesa sudjelovanja također suočavaju i sa brojnim praktičnim pitanjima:

- Kako ostvariti napredak nakon završetka procesa uključivanja dionika i javnosti kroz radionice, mrežne konzultacije i susrete s ciljem definiranja vizije za prijevoz? Kako integrirati dobivene rezultate u proces donošenja odluka?
- Kako rezultate uklopiti u procese prometnog planiranja koji su već u tijeku?
- Kako doći do zajedničke, prihvaćene odluke ako su zahtjevi i prijedlozi koji dolaze od strane javnosti nerealistični, neostvarivi i – često je to najveći problem – financijski neizvedivi?

Na brojna pitanja vezana za participativno planiranje još uvijek nema konačnih odgovora. No niti povratak na planiranje bez sudjelovanja više nije opcija. Aktualni primjeri iz europskih gradova poput Stuttgarta i Bukurešta, gdje su kontroverzni razvojni projekti doveli do masovnih prosvjeda, pokazuju kako procesi planiranja bez javne podrške mogu biti blokirani te, u krajnjem slučaju, spriječeni. Slične se situacije javljaju u mnogim drugim europskim gradovima, baš kao i trend pojedinaca koji shvaćaju i pokazuju da prometno planiranje u praksi često ne odgovara njihovim

idejama i očekivanjima. Ne samo građani, već i znanstvenici i političari sve češće pozivaju na korištenje metoda direktne demokracije i omogućavanje sudjelovanja građana u procesima planiranja, a kako bi se osiguralo preklapanje između pogleda političara i privatne industrije s onim „običnih građana“.

Lokalne vlasti moraju reagirati na ove zahtjeve, postepeno artikulirane kroz zadnjih par desetljeća, kako bi građani i dionici – stvarne ciljne grupe urbane mobilnosti – dobili glas i priliku da njihovi stavovi i mišljenja budu uzeti u obzir. Istodobno, participativni procesi planiranja mogu educirati građane i dionike o načinima na koje mogu svojim znanjem i iskustvom doprinijeti procesima planiranja mobilnosti, ali i procesima demokratskog odlučivanja općenito. Za obje je strane kolaborativno planiranje i dalje novi pristup koji od njih traži i proces učenja.

Lokalne vlasti mogu razviti djelotvornije i (troškovno) učinkovitije planove mobilnosti i projekte kroz uključivanje građana i dionika u proces od početnih do završnih faza planiranja, kao i kroz identificiranje kontroverznih pitanja prije nego se odluke donesu. Sudjelovanje može spriječiti otpor planu i njegov neuspjeh, okupljajući zajedno lokalne dionike i osiguravajući postizanje dogovora o tome na koji će se način proces nastaviti. Tako je moguće smanjiti zastoje i troškove kako u fazi planiranja tako i u fazi implementacije. Konačno, sudjelovanje često doprinosi osjećaju vlasništva nad odlukama i mjerama te stvara jači osjećaj odgovornosti među političarima, planerima, građanima i dionicima.

Izvor: Mobil. TUM 2014 „Održiva mobilnost u gradskim regijama”, svibanj 19.-20., 2014. „Uključenost građana i dionika: preduvjet za održivu urbanu mobilnost”. Miriam Lindenau, Susanne Böhler-Baedeker | Rupprecht Consult – Forschung und Beratung GmbH, Clever Str. 13-15, 50688, Köln, Njemačka; <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2352146514003093>

4 Literatura (materijali za daljnje informiranje)

Ovo poglavlje daje pregled (koji ne pretendira biti sveobuhvatan) primjera i iskustava iz prošlih i još uvijek aktuelnih projekata i inicijativa, kao i različitih alata i smjernica.

4.1 Projekti i inicijative

Europska platforma o SUMP-ovima | www.eltis.org/mobility-plans

Europska platforma o planovima održive urbane mobilnosti olakšava prijelaz ka kompetitivnim i troškovno učinkovitim sustavima mobilnosti u europskim gradovima kroz:

- Podržavanje daljnjeg razvoja [koncepta plana održive urbane mobilnosti \(SUMP-a\)](#) i alata potrebnih za njegovu uspješnu primjenu od strane lokalnih vlasti zaduženih za planiranje;
- [Portal o planovima mobilnosti](#) putem kojeg su dostupne bitne informacije, publikacije i alati;
- Podržavanje koordinacije i suradnje među različitim aktivnostima koje podržava EU kroz [koordinacijsku skupinu](#);
- Pružanje prilika za razmjenu znanja, iskustava i kontakata kroz [godišnju SUMP konferenciju](#), [događanja](#), treninge i društvene mreže.

CIVITAS PROSPERITY | www.sump-network.eu

Postoji procjep između potreba i zahtjeva gradova koji trebaju razviti i provesti SUMP i viših administrativnih instanci koje bi trebale pripremiti teren i pružiti (nacionalne) programe potpore kako bi se gradove potaklo da SUMP razviju i provedu. CIVITAS PROSPERITY pomaže zatvoriti taj procjep kroz razvijanje jedinstvenog pristupa uključenosti i aktivacije. Angažman se odvija na dva načina. S jedne strane, projekt nudi redovnu *peer-to-peer* razmjenu iskustava između predstavnika vlasti različitih zemalja na razini država. S druge strane, uspostavlja se nacionalni proces razvoja u svakoj zemlji, pri čemu državna razina ostvaruje interakciju s gradovima u zemlji. Cilj je projekta CIVITAS PROSPERITY promovirati i podupirati široku primjenu SUMP-ova, posebno u regijama i gradovima gdje je takvih projekata za sada malo.

CIVITAS SUITS | www.suits-project.eu

SUITS projekt je započeo 1. prosinca 2016. godine i trajat će četiri godine. Uvelike će povećati kapacitete malih i srednjih lokalnih vlasti za razvijanje i implementaciju održivih, inkluzivnih, integriranih i dostupnih strategija, politika, tehnologija, praksi, procedura, alata, mjera prijevoza te inteligentnih transportnih sustava (ITS) koji uzimaju u obzir iskustvo putovanja od starta do cilja kako za sve korisnike, tako i za prijevoz robe.

CIVITAS SUMP-UP | www.sumps-up.eu

CIVITAS SUMP-UP je projekt financiran od strane EU koji povezuje europske gradove, znanstvenike, sveučilišta, organizacije za zaštitu okoliša, klimatske institute, prometne konzultante i stručnjake za mobilnost u jednu inicijativu kako bi gradovima pomogli uvesti čišća i održivija rješenja za mobilnost. Naglasak je na pomaganju gradovima koji posebno osjećaju negativne posljedice prometa da razviju planove održive urbane mobilnosti – dugoročne strateške planove

koji integriraju sve oblike prijevoza i doprinose uravnoteženom okolišnom, socijalnom i gospodarskom urbanom razvoju.

ADVANCE | www.eu-advance.eu

ADVANCE je razvijen s ciljem poboljšanja prometnih sustava u europskim gradovima. Projekt podupire gradove i općine na njihovom putu ka održivijoj urbanoj mobilnosti, pomažući im u procesu razvoja i poboljšanja kvalitete planova održive urbane mobilnosti i javnih politika. ADVANCE je razvio i testirao sustav neovisnog ocjenjivanja kako bi se poboljšala kvaliteta planova održive urbane mobilnosti.

CH4LLENGE | www.sump-challenges.eu

U projektu CH4LLENGE, devet europskih gradova i osam organizacija organiziralo se kako bi prevazišli četiri najčešća izazova u procesu planiranja održive urbane mobilnosti. Ti su izazovi:

- Sudjelovanje dionika i uključivanje građana;
- Institucionalna suradnja među sektorima i disciplinama;
- Identifikacija najučinkovitijih mjera javnih politika;
- Praćenje i evaluacija napretka u procesu razvoja SUMP-a.

ENDURANCE | www.epomm.eu/endurance

ENDURANCE je razvijen s ciljem pružanja potpore gradovima i regijama u procesu razvijanja planova održive urbane mobilnosti (SUMP-ova) kroz poticanje umrežavanja, uzajamnog učenja i razmjene iskustava i najboljih praksi među zemljama. Ciljevi su ENDURANCE projekta bili:

- Uspostaviti 25 trajnih nacionalnih SUMP mreža (trajnih = članstvo u EPOMM-u);
- Uspostaviti europsku SUMP mrežu sa središnjom koordinacijom treninga, trenera, sustava neovisnog ocjenjivanja, baza podataka o ocjenjivanjima, gradskih baza podataka te oznaka kvalitete;
- Uključiti više od 250 gradova u održivo urbano planiranje i provedbu.

EVIDENCE | www.evidence-project.eu

Misija projekta EVIDENCE bila je osigurati bolje razumijevanje gospodarskih koristi od održivog prijevoza, te time potaknuti donošenje odluka o investicijskim prioritetima temeljenih na informacijama.

Poly-SUMP | www.poly-sump.eu

Poly-SUMP projekt - Policentrični planovi održive urbane mobilnosti – za cilj je imao razvoj metodologije za planiranje održive mobilnosti u policentričnim regijama: područjima koja karakterizira postojanje više centara i gdje su stoga usluge i robe, a onda i potrebe za prijevozom, raspršene na više gradova.

Urban Transport Roadmaps | www.urban-transport-roadmaps.eu

Za razvoj učinkovitih strategija održivog prometa ključna je dostupnost alata i smjernica koje pomažu kreatorima javnih politika razumjeti aktivnosti koje je moguće poduzeti te korake potrebne

za uspješnu implementaciju. Studija European Urban Transport Roadmaps, koju je poduprla Europska uprava za mobilnost i promet, pruža alat za potporu javnim politikama dostupan na mrežnim stranicama, a s ciljem pomoći gradovima diljem Europe u istraživanju opcija javnih politika za svoje planove održive urbane mobilnosti.

4.2 Alati i smjernice

SUMP paket za sudjelovanje

Paket za sudjelovanje posvećen je pružanju praktičnih savjeta, ilustriranih primjerima iz gradova, o uključivanju građana i dionika u proces razvijanja SUMP-a. Paket pruža informacije o tome kako integrirati sudjelovanje u proces planiranja te pripremiti, upravljati i evaluirati aktivnosti za uključivanje.

Izvor: http://www.eltis.org/sites/eltis/files/trainingmaterials/manual_participation_en.pdf

Marketing održive mobilnosti

Mjere održive mobilnosti mogu postati uspješne samo ako zaista dođu do ljudi za koje su razvijane. Direktna ili indirektna komunikacija s korisnicima također pomaže u demonstriranju transparentnosti i volje da se aktivira i uključi građane i dionike u dijalog o njima važnim uslugama. CIVITAS inicijativa je razvila paket alata s ciljem pomoći lokalnim, regionalnim i nacionalnim vlastima s ovim konkretnim problemom. Paket sadrži materijale za razvoj plana strateške komunikacije, organizaciju događanja i razvijanje i diseminaciju tiskanih i mrežnih medijskih materijala. Isti također sadrži savjete kako doći do korisnika kroz korištenje markiranja (*branding*) i promotivnih proizvoda.

Izvor: http://www.eltis.org/sites/eltis/files/trainingmaterials/civitas_toolkit_on_marketing_communications.pdf

CIVITAS e-tečaj – Uključivanje javnosti

Pri razmatranju kvalitete odluka o urbanoj mobilnosti, većina CIVITAS gradova uključuje širok krug dionika u proces razvijanja mjera. Lokalne se zajednice osnažuju kroz konzultacije, te razvijaju osjećaj vlasništva nad rezultatima. Istovremeno, značajno se povećava razina interakcije između donositelja odluka i ciljnih skupina, čime mjere postaju cjelovitije, omogućavajući dionicima bolje razumijevanje predloženih mjera mobilnosti i reducirajući kasnije protivljenje urbanoj mobilnosti. Uključivanje javnosti stvara dodatnu vrijednost, no gdje početi? U ovom e-tečaju objasniti ćemo što je to uključivanje javnosti i zašto biste trebali uključiti javnost i dionike. Korak po korak, pokazat ćemo vam pristup za sudjelovanje javnosti, uključujući evaluaciju.

Izvor: <http://civitaslearningcenter.talentlms.com/catalog/info/id:124>

CIVITAS e-tečaj – Osnove SUMP-a

Ovaj tečaj daje pregled koncepta SUMP-a i njegovih koristi, opisuje rastuću važnost SUMP-ova u Europi, te pruža detaljniji uvid u proces razvoja SUMP-a i izazove s kojima se gradovi često susreću pri razvoju i implementaciji SUMP-a. Tečaj omogućuje CH4ALLENGE projekt.

Izvor: <http://civitaslearningcenter.talentlms.com/catalog/info/id:129>

E-tečaj Akademije mobilnosti – Osnove SUMP-a: Uvod u planiranje održive urbane mobilnosti

Planiranje održive urbane mobilnosti je način strateškog rješavanja gradskih problema u prometu. Kroz razvoj i implementaciju SUMP-a nastoji se smanjiti negativne učinke prometa, poboljšati dostupnost i pružiti visokokvalitetnu, multimodalnu i dobro integriranu mobilnost. Ovaj tečaj pruža pregled koncepta SUMP-a i njegovih koristi, opisuje rastuću važnost SUMP-ova u Europi, pruža detaljniji uvid u proceduralne elemente ciklusa SUMP-a i identificira ključne izazove u planiranju urbane mobilnosti.

Izvor: <https://www.mobility-academy.eu/course/view.php?id=52>

E-tečaj Akademije mobilnosti – Sudjelovanje u planiranju održive urbane mobilnosti

Uključivanje dionika i javnosti preduvjet je održive urbane mobilnosti i podrška razvoju učinkovitijeg, optimalnijeg i prihvaćenog plana održive urbane mobilnosti. Ovaj tečaj daje pregled važnosti sudjelovanja u procesu pripreme SUMP-a te pruža uvide u upravljanje participativnim planiranjem prometa, identificiranje dionika i rad sa zainteresiranim stranama, javnošću i medijima. Tečaj također istražuje načine odabira primjerenih oblika uključivanja, te daje uvid u praktičan rad potreban za provođenje procesa sudjelovanja. Do kraja tečaja, polaznici će steći detaljno znanje o tome kako uspješno uključiti građane i dionike u proces razvoja SUMP-a.

Izvor: <https://www.mobility-academy.eu/course/index.php?categoryid=4>

E-tečaj Akademije mobilnosti – Suradnja u planiranju održive urbane mobilnosti

Institucionalna suradnja uključuje surađivanje i zajedničko djelovanje unutar i između organizacija kako bi se razvilo i implementiralo plan održive urbane mobilnosti (SUMP). Institucionalne su veze raznolike, te suradnju valja razumjeti kao proces koji se događa unutar organizacijskih mreža. Takva suradnja može zahtijevati dijeljenje ciljeva, znanja, resursa, ovlasti ili pristanka između više aktera. U ovom će se tečaju objasniti kako ostvariti pragmatičnu suradnju s akterima te kako identificirati ideje, načela i politike koje pomažu izraditi SUMP koji je prihvaćen i učinkovit u praktičnom i financijskom smislu.

Izvor: <https://www.mobility-academy.eu/course/index.php?categoryid=4>

CIVITAS trening – Kako uključiti različite društvene skupine u urbanu mobilnost

Kroz ovaj kratki ali intenzivni trening sudionici dobivaju uvid i stječu vještine o tome kako uključiti skupine s posebnim interesima u planiranje održive urbane mobilnosti. Ciljne skupine za ovaj interaktivni trening bili su profesionalci iz tijela nadležnih za javni prijevoz, profesionalci uključeni u SUMP-ove, promet i prijevoz, te svi praktičari koji rade na uključivanju javnosti.

Izvor: <http://civitas.eu/content/civitas-training-how-engage-different-social-groups-urban-mobility>

BUMP koncept treninga o SUMP-ovima

BUMP koncept treninga pruža generalnu strukturu za treninge o SUMP-u, koje mogu provoditi djelatnici lokalne uprave.

Izvor:

http://www.eltis.org/sites/eltis/files/trainingmaterials/8_training_course_concept_on_sustainable_urban_mobility_plans_bump_0.pdf

Četvrta Europska konferencija o planovima održive urbane mobilnosti

29. i 30. ožujka 2017. godine, gotovo 400 sudionika iz područja planiranja i razvoja prijevoza, istraživanja i politike okupilo se u Dubrovniku za 4. Europsku konferenciju o planovima održive urbane mobilnosti, kako bi raspravljali o novim pristupima i strategijama planiranja te razmijenili ideje, rješenja i priče o uspjehu. Konferencija je održana 29.-30. ožujka 2017. u Dubrovniku, Hrvatska na temu „Inteligentno planiranje za održivu mobilnost“.

Izvor: <http://www.eltis.org/resources/promotional-materials/4th-sump-conference-presentations>

CIVITAS Insight 16 – Uključivanje građana danas za izgradnju održivih gradova sutrašnjice

Danas je nemoguće izbjeći društvene mreže. Slično uzletu osobnih računala, mobilnih telefona i interneta, uspon društvenih mreža od povijesnog je značaja i dubinski mijenja način na koji ljudi razmišljaju, djeluju i komuniciraju. Ta je promjena rijetko gdje tako izražena i revolucionarna kako u korištenju Sudjelovanja 2.0 u državnoj upravi.

Izvor: <http://civitas.eu/content/civitas-insight-16-engaging-citizens-today-build-sustainable-cities-tomorrow>

CIVITAS Insight 17 – Planiranje za održivo putovanje

Događa se prijelaz ka održivim oblicima putovanja. Djeca koriste održivije oblike prijevoza za put do škole, dok radnici sve manje koriste automobile. Razvijanje i provedba plana putovanja može smanjiti potrebu pojedinaca za putovanjima od i do određene lokacije, te potaknuti i druge putnike da putuju održivije.

Izvor: <http://civitas.eu/content/civitas-insight-17-planning-sustainable-travel>

CIVITAS Insight 19 - E-mobilnost: Učinite je realnošću kroz SUMP!

Gradovi igraju ključnu ulogu u promicanju električnih vozila. Idealno, oni kombiniraju strukturiranu i učinkovitu strategiju e-mobilnosti sa SUMP-om, pridonoseći tako poboljšanju kvalitete zraka i smanjenju buke, korištenja energije i ovisnosti o automobilima.

Izvor: <http://civitas.eu/content/civitas-insight-19-e-mobility-make-it-happen-through-sumps>

Kvantificiranje učinaka planova održive urbane mobilnosti

Europska komisija razmatra Europski okvir za potporu implementaciji planova održive urbane mobilnosti u državama članicama EU. To je razmatranje u skladu s prijedlogom Bijele knjige iz 2011. o povećanju koordinacije između tijela nadležnih za promet i donositelja odluka o prometnim politikama. Posljedično, interes za to kako različite urbane mjere mogu biti korištene kako bi se prometne aktivnosti učinilo održivijim otvorio je put istraživanjima vezanim za učinke i efekte koje mjere javnih politika mogu imati na socio-ekološke sustave. Spomenute studije oslanjaju se primarno na mišljenja stručnjaka i postojeća iskustva kako bi razvile bodovnu karticu (*scorecard*) načina na koje prometni sustav može reagirati na različite mjere. Ova tehnička bilješka koristi informacije o bodovanju od strane stručnjaka, dostupne u aktualnoj znanstvenoj literaturi, kako bi istražila učinke i efekte koje različite urbane mjere mogu imati u planiranju održivosti na europskoj razini.

Izvor:

http://www.eltis.org/sites/eltis/files/trainingmaterials/quantifying_the_effects_of_sustainable_urban_mobility_plans.pdf

Baza podataka o gradovima

Mnogi europski gradovi već su uključeni u aktivnosti EU za promoviranje i primjenu [koncepta plana održive urbane mobilnosti \(vanjska poveznica\)](#) (SUMP). Ova baza podataka pruža imena gradova uključenih u završene SUMP projekte i inicijative s potporom EU, kao i one koji još uvijek traju. U mnogim slučajevima dostupne su i mrežne poveznice na planove urbane mobilnosti i prometa. Administrator stranice poduzeo je osnovne mjere kontrole točnosti informacija dobivenih od izvora, ali ne preuzima odgovornost za eventualne greške ili propuste.

Izvor: <http://www.eltis.org/mobility-plans/city-database>

Metodologija i metoda računanja pokazatelja za održivu urbanu mobilnost

Ovo izvješće, izrađeno od strane Svjetskog poslovnog vijeća za održivi razvoj (WBCSD) kao dio projekta Održiva mobilnost 2.0, izlaže rezultate procesa razvijanja sveobuhvatnog seta pokazatelja održive mobilnosti za gradove. Temelji se na suradnji sa šest gradova u kojima su provedeni pilot-projekti: Bangkok (Tajland), Campinas (Brazil), Chengdu (Kina), Hamburg (Njemačka), Indore (Indija) i Lisabon (Portugal). Pokazatelji su opisani sa SMART (specifično, mjerljivo, dostižno, svrsishodno, vremenski određeno) metodologijama koje omogućuju gradovima provođenje standardizirane evaluacije vlastitih sustava mobilnosti. Također će biti moguće razumjeti evoluciju sustava kroz vrijeme, te mjeriti poboljšanja nastala kao rezultat implementacije novih praksi ili politika mobilnosti. Ukoliko je se ponavlja periodično, ovakva će analiza pokazati koje mjere imaju najveću utjecaj na pojedine pokazatelje, te na taj način omogućiti i drugim gradovima da odaberu najbolje mjere u kontekstu ciljanog djelovanja.

Izvor: http://www.eltis.org/sites/eltis/files/trainingmaterials/smp2.0_sustainable-mobility-indicators_2ndedition.pdf

SOLUTIONS projekt: Rješenja za urbanu mobilnost

Ovaj je trening materijal fokusiran na šest tematskih rješenja za urbanu mobilnost: javni prijevoz; prometnu infrastrukturu; gradsku logistiku; integrirano planiranje; upravljanje mrežom i mobilnošću; te čista (ekološki prihvatljiva) vozila. Za svaku je temu dostupan letak s kontekstualnim informacijama, paket za dijeljenje znanja te paket za održavanje treninga.

Izvor: <http://www.eltis.org/resources/training/solutions-project-urban-mobility-solutions>